

IFLA/UNESCO Public Library Manifesto 1994

IFLA/UNESCOS MANIFEST FOR FOLKEBIBLIOTEKER 1994

Frihed, velstand og udvikling af samfundet samt mulighed for personlig udvikling er fundamentale menneskelige værdier. De kan kun realiseres, når veloplyste borgere kan udøve deres demokratiske rettigheder og spille en aktiv rolle i samfundet. Et konstruktivt engagement og en demokratisk udvikling forudsætter en tilfredsstillende uddannelse, samt fri og ubegrænset adgang til viden, tanker, kultur og information.

Folkebiblioteket, den lokale indgang til viden, er en af de basale forudsætninger for livslang uddannelse, selvstændig beslutningstagning og kulturel udvikling for den enkelte og for samfundets forskellige grupper.

I dette Manifest erklærer UNESCO sin tro på folkebiblioteket som en levende drivkraft for uddannelse, kultur og information, og som et væsentligt middel til fremme af fred og åndelig udvikling og velfærd blandt mennesker.

UNESCO opfordrer derfor nationale og lokale myndigheder til aktivt at støtte og engagere sig i udviklingen af folkebiblioteker.

Folkebiblioteket

Folkebiblioteket er det lokale informationscenter, og skal stille alle former for viden og information til rådighed for brugerne.

Folkebibliotekets service bygger på lige adgang for alle, uanset alder, race, køn, religion, nationalitet, sprog eller social status. Særlige ydelser og materialer skal stilles til rådighed for de brugere som ikke, uanset af hvilken grund, kan bruge de almindelige ydelser og materialer. Det gælder eksempelvis sproglige minoriteter, mennesker med forskellige handicaps eller mennesker på hospital eller i fængsel.

Alle aldersgrupper skal kunne finde materialer der er relevante for deres behov. Samlingerne og ydelserne skal omfatte alle egnede medieformer og moderne teknologi, så vel som traditionelle materialer. Høj kvalitet og relevans i forhold til

lokale behov og vilkår er af afgørende betydning. Materialesamlingerne skal afspejle aktuelle forhold og samfundets udvikling, men også rumme historien om den menneskelige udvikling og fantasi.

Samlinger og ydelser bør ikke være underlagt nogen form for ideologisk, politisk eller religiøs censur eller kommercielt pres.

Folkebibliotekets opgaver

Følgende hovedopgaver i relation til information, læsefærdighed, uddannelse og kultur bør udgøre kernen i folkebibliotekets ydelser:

1. At skabe og styrke læsevanerne hos børn fra en tidlig alder.
2. At støtte både selvstudier og formel uddannelse på alle niveauer.
3. At give mulighed for personlig kreativ udvikling.
4. At stimulere børns og unges fantasi og kreativitet.
5. At fremme bevidstheden om kulturarven, glæden ved kunsten og indsigten i viden- skabens resultater og udvikling.
6. At give adgang til alle kunstarters udtryksformer.
7. At fremme tværkulturel dialog og støtte kulturel mangfoldighed.
8. At støtte den mundtlige fortælletradition.
9. At sikre borgernes adgang til alle former for samfundsinformation.
10. At yde en relevant informationservice over for lokale virksomheder, foreninger og interessegrupper.
11. At styrke kendskabet til informationsteknologi og udviklingen af edbfærdigheder.
12. At støtte og deltage i læseaktiviteter og læseprogrammer for alle aldersgrupper, og om nødvendigt tage initiativ til sådanne aktiviteter.

Finansiering, lovgivning og netværker

Folkebiblioteket skal principielt være fri for afgifter. Folkebiblioteket er de lokale og nationale myndigheders ansvar. Det skal understøttes af en særlig lovgivning og finansieres af nationale og lokale myndigheder. Det skal indgå som et væsentligt element i enhver form for langsigtet strategi for kultur, informationsformidling, uddannelse og læsetræning.

For at sikre national koordinering og nationalt samarbejde på biblioteksområdet skal lovgivningen og den strategiske planlægning også tilvejebringe og fremme et nationalt biblioteksnetværk baseret på vedtagne standarder for service.

Folkebiblioteksnetværket skal udformes i sammenhæng med nationale og regionale biblioteker, forsknings- og specialbiblioteker, og biblioteker i skoler, på universiteter og andre uddannelsesinstitutioner.

Drift og ledelse

Der skal formuleres en klar politik som fastlægger mål, prioritering og service i relation til lokalsamfundets behov. Folkebiblioteket må organiseres effektivt, og drives efter professionelle organisationsmetoder.

Samarbejde med relevante partnere-eksempelvis brugergrupper og andre professionelle på lokalt, regionalt, nationalt og internationalt plan - må sikres.

Ydelserne må være fysisk tilgængelige for alle medlemmer af samfundet. Dette kræver velbeliggende biblioteksbygninger, gode læse- og studiefaciliteter samt relevant teknologi og tilstrækkelige og bekvemme åbningstider for brugerne. Det indebærer ligeledes opsøgende virksomhed over for dem, der er afskåret fra at besøge biblioteket.

Biblioteksydelserne må tilpasses de forskellige behov i lokalsamfundene på landet og i byerne.

Bibliotekaren er en aktiv formidler mellem brugere og ressourcer. En fyldestgørende service forudsætter professionel uddannelse og efteruddannelse af bibliotekaren.

Der må etableres programmer for udadvendt virksomhed og brugeruddannelse for at hjælpe brugerne til at udnytte alle bibliotekets ressourcer.

Gennemførelse af Manifestet

Beslutningstagere på nationalt og lokalt plan samt biblioteksvæsenet som helhed verden over opfordres indtrængende til at gennemføre de principper, som er udtrykt i Manifestet.

Dette Manifest er udarbejdet i samarbejde med International Federation of Library Associations and Institutions, IFLA